

10. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI VI ETAPP

12. märts 2019

1. Kes on nende luuleridade autor? Ilmunud 1920. aastal luulekogus „Tiibuse Mari ajalikud laulud“.

Küll jooseve ja sõidave na ringi
ja kuluteve raha, suud ja.
Ja igäüits püüd puru silma aia,
et muku esi jälle pukki saia!

Kik kiitve ennast, laitve tõisi vahvast,
ja keski see ei hooli maast ja rahvast.
Las minna krooni kurss ka nulli pääle,
kui iki annassime neile ääle!

2. Täna 50 aastat tagasi peeti kõne, mida võib pidada üheks tuntumaks ja ehk ka tähtsamaks nõukogude ajal Eestis peetud kõneks. Kes oli selle kõne pidajaks? Vihjeks kõnemehe vapp, mis on juhuslikult erakordselt sarnane endise Laekvere valla vapiga.

3. See 6746 meetri kõrgune mägi asub Põhja-Himaalajas ja on nelja usundi (tiibeti budism, hinduism, jainism ja bongo) Vaimne keskus. Kuna seal elab ka Šiva ja ka mäe religioossuse tõttu ei ole mäe tippu tõusnud ükski alpinist. Kõrgusel 5700 m asub ümber mäe palverändurite tee. Mis mägi?

4. Mis on pildil?

5. Läänemeres on väikese ja muutliku soolsuse tõttu nii merelise kui ka mageveelise päritoluga organismide levik pidurdunud ning seetõttu on liikide arv meres väiksem kui normaalse soolsusega meres. Seal elab imetajatest kolm loivalist ja üks vaalaline. Kaks neist on hallhüljes ja randalhüljes. Millised on teised kaks? Üks õige üks punkt, kaks õiget kaks punkti.

10. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI VI ETAPP

12. märts 2019

6. Millisesse jõkke suubub Rakveret läbiv Soolikaoja? Ametliku nime eest 2 punkti.

7. Kuidas kutsuti 1920. aastatel kasutusel olnud Eesti sõjaväemütse? Kuna müts oli ebapraktiline, sai ta nime selleaegse sõjaministri järgi.

8. Legendi kohaselt valmistati parimat damaskuse terast öösiti. Kui sepp oli ääsi juures ametis, siis tema lähedal oli pidevalt valmis ratsanik. Mis oli ratsaniku ülesanne?

9. Pildi peal olev noormees ise kommenteerib: „Mina, 1988. aasta kevadel. Vanus – 11 kuud, kaal – 18 kg. Fotograaf ja fotoaparaat polnud sel hetkel just kõige meeldivamad tegurid minu jaoks, sestap ka selline näoilme.” See tüdrukute lemmik on oma eraelu suhtes napsõnaline, kuid teada on, et ta südame on võitnud salapärane kaunitar Paula ja pildistamine pole jätkuvalt meeldivamaid tegureid, kui tegemist on eraeluga.

10. Selle toote leiutasid kleplindi tootmisega tegeleva firma 3M teadustöötajad August Fry ja Spencer Ferguson Silveraastal 1974. Võttis aega kuni aastani 1980 enne kui nende ülemused toote kasulikkusest aru said ja selle tootmisse suunasid. Toode on tänapäeval kasutuses vist küll kõikides kontorites ja paljudes kodudeski. Mis?

10. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI VI ETAPP

12. märts 2019

11. Kolgata mäe nimi tähendab eesti keeles „Pealumäge“ Selle nime tekkele on mitmeid seletusi: mäe koljukujuline vorm; see, et pikka aega hukkamisteks kasutatud mäel võis leida hukatute pealuid. Ühe juudi legendi kohaselt aga leiti seal Jeesuse ristile auku kaevates maa seest ühe olulise isiku kolju. Kelle oma?

12. Suurimad praegu elavad kaslased on hübriidid, kes on saadud isase lõvi ja emase tigri ristamisel. Mis nime kannab see hübriid?

13. Reeglina on mingil spordivõistlusel nullipoisiks jäämine asjaosalistele masendav. Sellel spordialal aga on aga nulliring väga hea näitaja. Spordiala kodulehe järgi kuuluvad Eesti noortekoondisesse Demi Heinsoo, Gerda Narusk, Joosep Perv, Kerstin Ojavee, Ksenia Pribõlovskaja, Lisbeth Liiv, Markus Faster, Markus Rene Epner, Sofia Balabanova ja Tuudor Palm. Mis spordialaga on tegu?

14. Kes on see mitmekülgsest andekas taat?

15. Tavaliselt on nii, et raamatupoodide müügiedetabelites figureerivad peamiselt üsna hiljuti ilmunud raamatud kuid eelmisel nädala Apollo edetabeli viiendalt ja Rahva Raamatu edetabeli seitsmendalt kohalt leiame raamatu, mille esmailmumisest on juba mõned head aastad möödas. Piisab kui kirjutate vastuseks raamatu pealkirja.

10. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI VI ETAPP

12. märts 2019

16. Selle, kui populaarseks värske film on „Tõe ja õiguse“ teinud me juba rääkisime, kuid ka teistel rahvastel on sarnaseid maa ja iseendaga võitlemise saagaid. Järgnevad lõigud on ühe Nobeli preemia laureaadi ilmselt kõige tuntuma teose avalehelt: „*Lõputu pikk teerada üle soode metsadesse, kes oli selle tallanud? Mees, inimene, kes esimesena siia sattus. Enne teda ei olnud siin ühtegi rada. /.../ Paari tunni pärast hakkab ta taas minema, oojah, taevane taadike! Ta läheb endiselt otse põhja poole, määrab päikese järgi aega, sööb viiluka leiba kitsejuustuga, joob ojast vett peale ning jätkab matka./.../Kõige raskem oli olnud otsida paika, seda ei kellelegi kuuluvat paika, kuid mis oleks olnud tema oma; nüüd täitusid päevad tööga.*“ Palume autorit ja raamatu pealkirja.

17. Mis on see kaheksast bitist või kahest näksist (ingl. K: nibble) koosnev andmehulga või salvestusmahu ühik?

18. Mis firma autoga tegemist on? Firma eest saab ühe punkti, kuid vastates mille pärast see linnamaastur eelmise aasta lõpul tähelepanu sai, saate teise punkti lisaks. Esiialgu saavad neid sõiduautosid kasutada olulisemad riigiasutused ja eraettevõtted ning seda vaid valitud linnades. Laiemad hulgad peaksid seda autot rentida saama selle aasta kevadest.

19. Kellest on jutt? Ta on sündinud 15. märtsil 1986. a Kohtla-Järvel ja ta on tulnud noorena males Lääne-Viru maakonna meistriks. Peres kasvab poeg Artur ja tütar Marta. Enesemääratluse kohta on ta ajakirjanikele vastanud: „Kui lähen välismaale, olen eestlane. Kui olen Eestis, siis see nii lihtne ei ole. Põhimõtteliselt olen vene päritolu eestlane. Mu hea tuttav kasutab sellist ilusat väljendit, et meil on eesti keelt kõnelevad eestlased ja vene keelt kõnelevad eestlased. Mina olen mõlemat keelt kõnelev eestlane.“

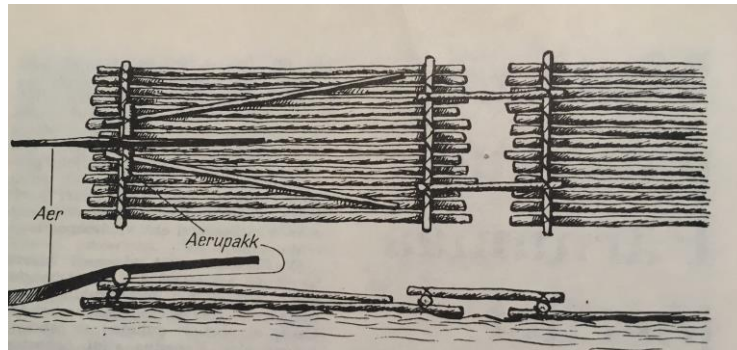
20. Nimetage ansambel.

10. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI VI ETAPP

12. märts 2019

21. Eelmisel suveolümpial käisid Eestit esindamas ka kolmikud – Trio to Rio. Nad olid esimesed koos olümpial käinud kolmikud, nimetage nende kolme õe eesnimed. Kaks õiget üks punkt, kolm õiget kaks punkti.

22. Milleks kasutati pildil olevat konstruktsiooni?

23. Puunia sõdade ajal osales Sitsiilia saarel Sürakuusa koloonias elanud Archimedes aktiivselt ka linna kaitsmisel. Mitmed tema nutikad leiutised aitasid piirajaid linnavärvate taga hoida. Keskajal tekkinud legend räägib sellest kuidas sürakuusalased olivat Archimedese juhtimisel vaenlase laevad üsna pika vahemaa pealt põlema süüdanud. Mille abil laevad süüdati?

24. Eelmine aasta sai Martin Veinmann parima meespeaosatäitmise eest Teatriliidult lisaks laureaadi tiitlile ka sümbolse meene. Seda meenet antakse aastast 2007. Kuidas nimetatakse näitleja käes olevat auhinda? Mingi seos on sel ka Veneverega.

25. Kui Tartu Ülikooli baltisakslastest tudengitel oli kombeks panna korteri uksele silt oma nime ning korporatsiooniga, siis 1850-ndate lõpul Tartus õppinud, hilisem Läti rahvusliikumise üks juhte Krišjans Valdemars pani oma uksele sildi „Krišjans Valdemars-....“ Mis sõna ta oma nime järele kirjutas?

10. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI VI ETAPP

12. märts 2019

26. Nii kirjeldab autor ühe oma tähtse vastuvõttu kirjastuste poolt: „Seda vaest loomakest ei tahtnud käsikirja näol keegi näha ega kuulda; kirjastajad, nähes seda, said krabid ja langesid minestusse; üks olevat langenud sõgedaks ellik puudulikuks, teine koguni surnud ilma issanda armulauata.” (Sirp ja Vasar, 29. september 1945). See oli juhtunud enam kui 30 aastat enne seda artiklit. Kes on katkendi autor ja millisest teosest on jutt?

27. Viimastel aastatel on toodud meie tiikidesse võõrliigina *Ctenopharyngodon idella*. See karpkalaliste sugukonda kuuluv kala võib kasvata kuni 1 meetrini ja kaaluda 30-40 kg. Pärit on ta Kaug-Idast ja tema eestikeelne nimetus sisaldab ühe sealse jõe nimetust. Mis kala?

28. Mitu sõna on Eesti hümnis kokku? Sama palju ringe on vaja sõita Monaco Grand Prix'il, sama numbrit kannab keemiliste elementide tabelis plaatina, sama palju on kaarte Taro kaardipakis. (+/- 2 annab kaks punkti, +/- 6 annab 1 punkti)

29. Selle segu protsendiline koostis on väga kõikuv, kuid tema peamised komponendid on lämmastik, vesinik, süsinikdioksiid, metaan ja hapnik. Vaatamata suhteliselt suurele kütteväärtusele ja laiale levikule, see „loodusvara“ siiski kütusena kasutust ei leia, samas kui osooniaugu suurendamisele annab ta oma osa. Mis „segust“ käib jutt?

30. Laulab Riigikogu liige, kes töötab seal juba aastast 2003 ning sai mandaadi Keskerakonna nimekirjas taas jätkata.

10. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI
VI ETAPP

12. märts 2019

VASTUSED

1. August Kitzberg	Eerik
2. Urho Kaleva Kekkonen	Kristel
3. Kailash, Kailaš	Kaarel
4. Seljasügaja	Kaarel
5. Viigerhüljes ja pringel (seakala)	Eerik
6. Selja (Selge, Karepa, Rutja)	Kaarel
7. anderkop (Ado Anderkopp)	Kaarel
8. Rauda jahutati kihtide lisamisel vahel ratsutades	Kristel
9. Ott Lepland	Eerik
10. Post-it märkmepaberid	Kristel
11. Aadama pealuu	Kristel
12. Liiger (lõõger)	Kaarel
13. Laskesuusatamine	Eerik
14. Kirill Teiter	Kaarel
15. A.H. Tammsaare „Tõde ja Õigus“	Kristel
16. Knut Hamsun „Maa õnnistus“	Kristel
17. Bait	Kristel
18. Mercedes-Benz GLC F-Cell; elektriauto, mis kasutab ka vesinikku	Eerik
19. Jevgeni Ossinovski	Eerik
20. Öösorr	Eerik
21. Leila, Liina ja Lily Luik	Eerik
22. Palkide parvetamiseks	Kristel
23. Peeglite abiga suunati päikesekiired laeval ühte punkti mis kuuenes kuni põlemiseni	Kristel
24. Theodori silm	Eerik
25. Lätlane	Kristel
26. Oskar Luts, Kevade	Kaarel
27. Valgeamuur	Kaarel
28. 78 (kaks punkti 76-80, üks punkt 72-75, 81-84)	Eerik
29. „kõhutuul“	Eerik
30. Enn Eesmaa	Eerik